

PROGRAM
WYCHOWAWCZO –
PROFILAKTYCZNY

SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 23
im. gen. Stefana „Grotta” Roweckiego we Wrocławiu

MISJA SZKOŁY

Naszym zadaniem jest wspieranie rodziny w procesie wychowania i nauczania, stwarzając uczniom optymalne warunki do prawidłowego, wszechstronnego rozwoju fizycznego, duchowego i intelektualnego.

WIZJA SZKOŁY

W naszej szkole dążymy do wychowania ucznia mającego świadomość, że jest członkiem społeczności ludzkiej. Uczymy kochać, szanować i żyć kulturą i tradycją narodu polskiego, Dolnego Śląska i Wrocławia.

Jednocześnie wychowujemy go do szacunku, współpracy i otwartości innych narodów europejskich, ucząc obok polskiego innych języków, kultury, geografii itd.

Wychowujemy ucznia świadomego i odpowiedzialnego, posiadającego wiedzę i umiejętności konieczne do przyszłego funkcjonowania we współczesnym świecie, troszczącego się o swoje środowisko przyrodnicze, w którym żyje.

I. Podstawa prawna

- a) Rozporządzenie MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno - pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach. (Dz. U. z 2017 r., poz. 1591)
- b) Rozporządzenie MEN z dnia 22 stycznia 2018 r. w sprawie zasad zakresu i form prowadzenia działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii. (Dz. U. z 2018 r., poz. 214)
- c) Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dn. 20 listopada 1989 r. (Dz. U. 1991. 120.526)
- d) Art. 72 Konstytucji RP

II. Wizja Absolwenta

Absolwent Szkoły Podstawowej nr 23 jest:

- a) aktywny
 - posiada zainteresowania i rozwija je na miarę swoich możliwości
 - otwarty na nowe wyzwania
 - wykazuje się samodzielnością
- b) ciekawy świata
 - stara się poszerzać swoje wiadomości korzystając z różnych źródeł
 - lubi i chce się uczyć
 - jest wrażliwy na piękno świata
- c) odpowiedzialny
 - umie podejmować działania i przewidywać ich konsekwencje
 - umie rozwiązywać problemy
 - cieszy się z sukcesów i potrafi akceptować porażki
 - zna swoje słabe strony i potrafi nad nimi pracować
 - umie dokonać samooceny
- d) otwarty
 - łatwo nawiązuje kontakty z rówieśnikami
 - umie współdziałać w grupie
 - prezentuje swój punkt widzenia i rozważa poglądy innych
 - zaradny organizator
- e) optymista
 - jest pogodny i życzliwy
 - pozytywnie patrzy na świat
 - wierzy w siebie
 - nie boi się mierzyć się ze zmianami/z trudnościami

- f) prawy człowiek
 - umie odróżniać dobro od zła
 - cechuje go uczciwość i prawdomówność
 - zna normy dobrego zachowania się i według nich postępuje
 - zna symbole narodowe, regionalne i wie jak się wobec nich zachować

- g) tolerancyjny
 - rozumie, że różnice między ludźmi są czymś naturalnym
 - jest wrażliwy na potrzeby innych

- h) krytyczny odbiorca
 - selekcjonuje i porządkuje zdobyte informacje oraz ocenia ich przydatność do określonego celu

- i) obywatel świadomy swoich praw i praw innych ludzi
 - zna swoją wartość
 - zna i respektuje prawa innych

- j) przewidujący i bezpieczny
 - zdaje sobie sprawę z ewentualnych zagrożeń (w domu, w szkole, na ulicy, w cyberprzestrzeni)
 - zna zasady bezpieczeństwa (w domu, w szkole, na ulicy, w cyberprzestrzeni) i stosuje się do nich
 - zna i respektuje prawo do bezpieczeństwa innych

III. Szczegółowe cele i zadania wychowania

Głównym celem wychowania w naszej szkole jest wdrażanie ucznia do osiągnięcia pełni człowieczeństwa oraz kształtowanie w nim postaw społecznie pożądanych.

Szczegółowe cele wychowawcze:

- a) **Poznanie świata:**
 1. Chętnie podejmowanie nauki.
 2. Rozbudzanie ciekawości poznawczej.
 3. Umiejętność organizowania i korzystania z czasu wolnego.
 4. Respektowanie praw ucznia.
 5. Propagowanie kultury fizycznej.
 6. Kształtowanie właściwych postaw interpersonalnych i zdrowych zachowań

- b) **Dyscyplina:**
 1. Obowiązkowość – stałość i systematyczność w wypełnianiu obowiązków (frekwencja, jakość wykonywania zadań, punktualność).
 2. Dbalność o zdrowie i higienę.

- c) **Wartości społeczne:**
 1. Przewycięzanie egocentryzmu:
 - a. szacunek wobec godności drugiego człowieka,
 - b. prawdomówność,

- c. troska o bezpieczeństwo swoje i innych,
 - d. wrażliwość i empatia.
 - 2. Odpowiedzialność za własne zachowanie
 - a. współpraca i solidarność,
 - b. koleżeństwo i przyjaźń.
 - 3. Wdrażanie do samorządności i odpowiedzialność za dobro wspólne:
 - a. za dobra materialne (poszanowanie sprzętu, książek, pomieszczeń i budynku Szkoły) i za dobra niematerialne (dobre imię Szkoły)
 - 4. Patriotyzm
 - 5. Tolerancja
 - 6. Rodzina
- e) Dążenie do samorozwoju:
- 1. Samopoznanie, samoocena, samowychowanie i samokształcenie.
 - 2. Budowanie własnego ideału człowieka (przygotowanie do podjęcia ról i zadań w życiu, usamodzielnienie).
 - 3. Poszukiwanie sensu własnego życia.
- f) Wrażliwość na zagrożenia i podejmowanie działań profilaktycznych.

Zadania

- a) Promowanie pozytywnej wizji świata i życie zgodnie z wartościami poprzez działania edukacyjne, rozwijające, profilaktyczne i korekcyjne.
- b) Korygowanie niedostatków wychowania.
- c) Zapewnienie opieki i stworzenie życzliwego klimatu dla wszechstronnego rozwoju osobowego (w wymiarze intelektualnym, psychicznym, społecznym, zdrowotnym, estetycznym, moralnym, duchowym).
- d) Tworzenie warunków do łączenia aktywności poznawczej z aktywnością społeczną, rozwijanie samodzielności, poczucia obowiązku i odpowiedzialności.
- e) Rozwijanie wrażliwości moralnej i estetycznej oraz zachęcenie do indywidualnej działalności twórczej (rozwijanie wyobraźni i ekspresji plastycznej, muzycznej i ruchowej).
- f) Wzmocnienie poczucia tożsamości kulturowej i narodowej.
- g) Uświadomienie uczniom przy różnych okazjach wartości kultury w życiu ludzkim, umożliwienie uczestniczenia w życiu kulturalnym miasta.
- h) Kształtowanie potrzeby i umiejętności dbania o własne ciało, zdrowie i sprawność fizyczną.
- i) Objęcie uczniów pomocą pedagogiczną – psychologiczną.
- j) Troska o kulturę osobistą we wzajemnych relacjach osobowych w szkole i poza nią.
- k) Skoordynowanie oddziaływań wychowawczych domu, szkoły i środowiska rówieśniczego.

IV. Szczegółowe cele i zadania działań profilaktycznych

Główny cel:

korygowanie niedostatków wychowania, przywracanie zdrowia i prawidłowego rozwoju ucznia, eliminowanie czynników ryzyka i wprowadzenia czynników chroniących.

Cele szczegółowe:

- a) ochrona przed zagrożeniami, rozpoznawanie i reagowanie na wszelkie przejawy zagrożeń wobec uczniów,
- b) tworzenie warunków bezpiecznego funkcjonowania szkoły i dziecka,
- c) zapobieganie i ograniczenie zjawiska agresji i przemocy w szkole,
- d) zrozumienie przyczyn zachowania agresywnego, usuwanie i minimalizowanie przyczyn różnych form agresji,
- e) zapobieganie uzależnieniom, wyposażenie uczniów w podstawową wiedzę w zakresie zagrożenia uzależnieniami,
- f) promocja pozytywnych wartości wśród uczniów, przekazywanie norm,
- g) uczenie zachowań dotyczących kultury życia codziennego,
- h) kształtowanie u dzieci i młodzieży umiejętności psychologicznych i interpersonalnych (postawy asertywnej, skutecznej komunikacji, rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie z negatywnymi emocjami), wzmocnienie poczucia własnej wartości,
- i) wdrażanie do troski o dobro innych, uwrażliwianie na potrzeby drugiego człowieka,
- j) informowanie o konsekwencjach zachowań ryzykownych, edukacja prawna,
- k) wspomaganie rodziców w prawidłowym pełnieniu przez nich funkcji wychowawczych, wzmocnienie więzi rodzic-dziecko,
- l) rozwijanie umiejętności wychowawczych rodziców,
- m) objęcie opieką psychologiczno-pedagogiczną dzieci i rodziny dysfunkcyjne,
- n) ścisła współpraca nauczycieli, specjalistów szkolnych i rodziców w procesie wychowania,
- o) doskonalenie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców.

V. Odbiorcy szkolnego programu profilaktyki

- a) **dzieci i młodzież** - objęcie uczniów działaniami profilaktyczno-edukacyjnymi oraz dostarczenie im doświadczeń wywołujących zmiany dotychczasowych zachowań
- b) **rodzice** - objęcie rodziców działaniami profilaktycznymi oraz budowanie dobrych relacji z rodzicami i pozyskiwanie ich jako sojuszników w realizacji działań wychowawczych i profilaktycznych
- c) **nauczyciele** - objęcie nauczycieli działaniami profilaktyczno-edukacyjnymi

VI. Diagnoza

W roku szkolnym 2016/2017 specjaliści, wychowawcy i nauczyciele dokonali diagnozy czynników ryzyka i czynników chroniących dzieci przed zachowaniami ryzykownymi w środowisku szkolnym SP 23 we Wrocławiu. Diagnoza powyższych czynników nastąpiła na podstawie rozmów z dziećmi i ich obserwacji, wywiadów i rozmów z rodzicami oraz instytucjami wspomagającymi funkcjonowanie rodziny, analizy dokumentacji dotyczącej uczniów i zapotrzebowania w zakresie udzielania pomocy psychologiczno-

pedagogicznej, analizy działań diagnostycznych podejmowanych przez pracowników szkoły (ankiety, narzędzia) oraz w parciu o literaturę fachową.

Czynniki ryzyka:

- a) sytuacja szkolna (presja sukcesu, liczne porażki, anonimowość, brak zainteresowania nauką),
- b) sytuacja rówieśnicza (dysfunkcyjne zachowania grupy, brak kolegów, osamotnienie, doświadczanie przemocy)
- c) sytuacja rodzinna (brak więzi rodzic-dziecko, konflikty, brak wystarczającej opieki nad dziećmi, zaniedbanie, nieskuteczne metody wychowawcze, błędy wychowawcze - brak jasnych wymagań i granic, słaba kontrola, odrzucenie, często i surowe karanie, niekonsekwencja; rozwód; poważna dysfunkcja rodziny - uzależnienia rodziców, przewlekłe choroby, kryminalne zachowania),
- d) duża ekspozycja przemocy i agresji w mediach, modelowanie tego typu zachowań w otaczającym świecie społecznym, negatywne wzorce,
- e) brak zaangażowania religijnego,
- f) czynniki indywidualne dziecka (ryzyko okołoporodowe, cechy temperamentalne, obniżony intelekt, trudności rozwojowe).

Czynniki chroniące:

- a) sytuacja szkolna (zainteresowanie nauką, liczne sukcesy, mało liczna klasa i szkoła, ciekawy program zajęć pozalekcyjnych),
- b) sytuacja rówieśnicza (posiadanie przyjaciół, dobra pozycja w grupie rówieśniczej, rówieśnicy z dobrymi wzorcami)
- c) sytuacja rodzinna (dobra więź rodzic-dziecko, skuteczne metody wychowawcze, optymalna kontrola rodzicielska przy wspieraniu samodzielności, wysoki status socjo-ekonomiczny rodziny oraz wysoki poziom kultury osobistej rodziców, posiadanie rodziny bliższej i dalszej w otoczeniu),
- d) zaangażowanie religijne,
- e) czynniki indywidualne dziecka (podwyższony intelekt, liczne zainteresowania pozaszkolne, aktywność sportowa, uzdolnienia i predyspozycje, wysoki poziom inteligencji emocjonalnej i społecznej).

Monitoring sytuacji:

Specjaliści szkolni i nauczyciele stale podejmują się diagnozowania sytuacji, zagrożeń, czynników sprzyjającym rozwojowi uczniów, ich potrzeb edukacyjnych i psychospołecznych. Starają się na bieżąco modyfikować swoje działania pod tym kątem.

a. Coroczna ankieta pedagoga nie potwierdza zjawiska „fali” wśród nowych uczniów

b. Kontrolne ankiety pedagoga dotyczące samopoczucia uczniów w szkole i poczucia bezpieczeństwa pozwalają wychwycić sygnały świadczące o epizodach przemocy wśród uczniów. Podejmowane są natychmiastowe działania naprawcze.

c. Wdrażane są zalecenia Komisji Ewaluacyjnej, która w 2017/18 roku przeanalizowała takie kwestie jak: realizację podstawy programowej, udział dzieci w zajęciach pozalekcyjnych, prace Samorządu Uczniowskiego i bezpieczeństwo w Internecie. Dwie pierwsze pozwoliły na sformułowanie pozytywnych wniosków. Natomiast badanie zaangażowania uczniów i działania Samorządu Uczniowskiego oraz bezpieczeństwo w Internecie, prowadzi do sformułowania następujących zaleceń: W roku szkolnym 2018/19 należy: □ nadal inspirować uczniów do podejmowania własnych inicjatyw na terenie szkoły i poza nią; skuteczniej nagłaśniać akcje, działania i inne zadania podejmowane przez Samorząd Uczniowski; □ organizować więcej spotkań Samorządu. Zmodyfikowano także Regulamin wolontariatu. Nadal aktualne pozostają zalecenia Komisji ewaluacji z 2016/17 dotyczące pracy nad kulturą osobistą i przestrzegania norm społecznych. Wszelkie działania edukacyjne oraz pomoc psychologiczno-pedagogiczna dotyczą wszystkich tych kwestii.

VII. Formy oddziaływań profilaktycznych

a) Działania profilaktyczno-edukacyjne wśród uczniów.

Uczniowie uczestniczą w zajęciach poświęconym tematом wynikającym z wyznaczonych obszarów oddziaływań, zajęcia mają charakter warsztatowy. Działaniami profilaktyczno-edukacyjnymi mogą być także prelekcje, pogadanki, projekcje filmowe, przedstawienia teatralne, udział uczniów w konkursach dotyczących tej tematyki, e-learningi. Są to głównie działania w ramach programów:

- a. *My dla świata* (od 2008 roku)
- b. *Ambasadorzy Dialogu* od 20017/18,

Które koordynuje pedagog szkolny.

1. Profilaktyka zagrożeń i bezpieczeństwa

- a. realizacja aktualnych programów dotyczących bezpieczeństwa
- b. diagnoza poczucia bezpieczeństwa w szkole (pedagog, psycholog),
- c. prelekcje i zajęcia z uczniami w ramach organizowanych obchodów pod hasłem „Tydzień Bezpieczeństwa” (pedagog, nauczyciele, wychowawcy świetlicy)
- d. pogadanki wychowawców z uczniami na temat: *Bezpieczne ferie, Bezpieczne wakacje, Dziecko bezpieczne w sieci* (nauczyciel informatyki),
- e. kontynuacja Polityki „*Chronimy Dzieci*” (wychowawcy, pedagog, psycholog)
- f. Organizacja zajęć i imprez integracyjnych, np. Dzień Pluszowego Misia, Dzień Domowego Pupila (wychowawcy)
- g. udział uczniów w zajęciach organizowanych przez:
 - policję - *Bezpieczna Droga do szkoły, Klub Bezpiecznego Puchatka,*
 - SOK - *Bezpieczny przejazd, Bezpieczna podróż,*
 - Straż Miejską- spotkania prewencyjne
 - UM, WCIS, PPP + inne
 - Fundacje i Stowarzyszenia, np. *Iskierka, Drabina Rozwoju, Żyj Kolorowo, Wrocławskie Hospicjum dla Dzieci, Hallelujah,* + inne w miarę potrzeb i aktywnych projektów, (Koordynuje: pedagog szkolny)

2. Profilaktyka agresji i przemocy oraz cyberprzemocy

- a. diagnoza skali zjawiska przemocy i agresji w szkole,
- b. kontynuacja Polityki „*Chronimy Dzieci*” (wychowawcy, psycholog),
- c. realizacja zajęć z wychowawcami dotyczących profilaktyki agresji i przemocy, roli emocji w życiu człowieka, rozwiązywania sytuacji problemowych, komunikowania swoich potrzeb,
- d. realizacja zajęć z wychowawcami i pedagogiem ukierunkowana na promowanie pozytywnych wartości i norm społecznych, przestrzegania zasad kultury osobistej,
- e. podejmowanie mediacji wśród dzieci służących konstruktywnemu rozwiązywaniu problemów rówieśniczych w celu budowania pozytywnych relacji,
- f. organizacja obchodów „*Dnia Przyjaciela*”, „*Dnia Życzliwości*” i „*Dnia Tolerancji*”,
- g. organizacja działań w ramach obchodów „*Tygodnia Szkoły bez Przemocy*”, plastyczny konkurs profilaktyczny dotyczący przeciwdziałania przemocy,
- h. organizacja wyjść i wycieczek klasowych,
- i. zajęcia psychoedukacyjne z psychologiem lub pedagogiem szkolnym:
- j. realizacja grupowych lub indywidualnych zajęć z psychologiem z wykorzystaniem elementów *Treningu Zastępowania Agresji* oraz zajęcia socjoterapeutyczne (psycholog) lub *Trening pewności siebie* (pedagog),
- k. realizacja zajęć dla dzieci: socjoterapeutycznych I-III, zajęć wspierających kompetencje społeczne i emocjonalne IV-VII, indywidualnych zaj. terapeutycznych z psychologiem i/lub pedagogiem.
- l. Udział w miejskim programie „Kobieta bezpieczna w mieście” – kurs samoobrony dla dziewcząt klas VII (+ szkolenie RP, możliwe zajęcia dla Kobiet z osiedla-).

3. Profilaktyka uzależnień

- a. realizacja programu „*Cukierki*” kl. I-III, praca z bajką terapeutyczną
- b. realizacja zajęć z wychowawcami dotyczących profilaktyki uzależnień, rozwijanie umiejętności asertywnego odmawiania, sposobów rozwiązywania sytuacji trudnych, podejmowania decyzji,
- c. zajęcia warsztatowe w klasach z pedagogiem szkolnym – w zależności od aktualnych potrzeb, np.:
 - *Papierosom mówimy NIE*- V,
 - *Alkohol szkodzi zdrowiu*- V,
 - *Narkotyki są dla słabych*- VI,
 - *Nadużywanie komputera i mediów* – IV-VI
- d. udział uczniów w zajęciach organizowanych przez fundacje i organizacje pozarządowe (np. Karan)

(Koordynuje: psycholog: kl. 1-3
pedagog: kl. 4-6)

4. Profilaktyka zdrowia psychicznego

- a. realizacja zajęć z wychowawcami dotyczących profilaktyki zdrowia psychicznego, roli mediów i mody w życiu młodego człowieka, wskazywania dobrych wzorców postępowania, wdrażanie do samooceny i samokontroli,
- b. Organizacja Tygodnia Zdrowia Psychicznego (*poznanie technik radzenia sobie ze*

- stresem*) - psycholog, wychowawcy
- c. zajęcia z psychologiem / pedagogiem szkolnym:
- *Zdrowe odżywianie a anoreksja i bulimia (IV-V)* – pedagog,
 - *Zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalne i społeczne (IV-VI)* – psycholog,
 - *Jak się uczyć w klasie IV?* – pedagog,
 - *Dobre samopoczucie nastolatka (IV-VI)* – psycholog,
 - *Jak radzić sobie ze stresem (ćwiczenia uważności, medytacje)* – pedagog – w razie zapotrzebowania(V-VII)
- d. opieka w celu minimalizowania stresu u dzieci obcokrajowców,
- e. realizacja zajęć z uczniami w kl. VIII „Jedną nogą w liceum” oraz w kl. III „Jedną nogą w klasie IV”.
- f. wsparcie dla nowych uczniów w szkole, np. zajęcia językowe dla obcokrajowców i dla dzieci dwujęzycznych
- g. korzystanie z projektów miejskich i innych (np. *Miej to z głowy*”, *Dbajki grajki*, *Bez klapsa*),

5. Zajęcia rozwijające uzdolnienia i zainteresowania

- b) **Działania profilaktyczne wśród rodziców** i pozyskiwanie ich jako sojuszników w realizacji działań profilaktycznych wśród uczniów.

Celem pracy z rodzicami jest kształtowanie prawidłowych postaw rodzinnych i społecznych oraz korygowanie błędów wychowawczych. Istotne jest także stworzenie klimatu do otwartego mówienia o różnych problemach, jak też zmiana świadomości rodziców dotycząca lepszego rozumienia potrzeb dzieci i młodzieży oraz podnoszenie wiedzy i umiejętności wychowawczych rodziców.

1. organizacja zebrań i konsultacji dla rodziców,
2. indywidualne konsultacje rodziców z psychologiem, pedagogiem szkolnym, wspieranie rodziców w ich zasadniczej roli pierwszych wychowawców,
3. przygotowywanie gazetek pedagoga dla rodziców na temat współczesnych zagrożeń cywilizacyjnych wśród dzieci, m.in. na temat uzależnień behawioralnych i na temat cyberprzemocy, prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków i substancji psychoaktywnych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach,
4. pogadanki wychowawców na zebraniach dotyczące potrzeb rozwojowych dzieci,
5. organizowanie spotkań tematycznych ze specjalistami zaproszonymi spoza szkoły, zgodnie ze zgłoszonym zapotrzebowaniem
6. możliwość uczestnictwa rodziców w obchodach świąt i uroczystości szkolnych, m.in. Kiermasz Świąteczny,
7. współudział rodziców w wyborze tematyki poruszanej na lekcjach wychowawczych (np. zbadanie potrzeb rodziców poprzez przeprowadzenie ankiety) oraz w przygotowaniu programu wychowawczo – profilaktycznego,
8. udział rodziców w pracach Rady Rodziców, która opiniuje szkolne programy,
9. na bieżąco informowanie ich o prowadzonych przez szkołę działaniach profilaktycznych i wychowawczych,

10. uwrażliwianie rodziców na zebraniach na kształcenie u dzieci umiejętności życiowych, zdolności do przestrzegania norm reguł społecznych, promowania kultury osobistej, dostarczania prawidłowych wzorców interakcji społecznych,
11. udział w programach miejskich i innych, np. *Ambasadorzy Dialogu, Dzieciaki, Go'n;act.*

c) Działania profilaktyczne wśród nauczycieli.

Celem współpracy nauczycieli jest wyposażenie ich w umiejętności rozpoznawania problemu i odpowiedniego reagowania w sytuacjach kryzysowych.

Praca z nauczycielami obejmuje:

1. szkoleniowe spotkania dla Rady Pedagogicznej dopasowane do bieżących potrzeb szkoły,
2. stała współpraca szkoły z pracownikami PPP i innymi instytucjami,
3. samodoskonalenie umiejętności dobrej współpracy nauczyciel – rodzic,
4. poszerzenie wiedzy i kompetencji nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków i substancji psychoaktywnych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach, profilaktyki używania środków i substancji psychoaktywnych,
5. doskonalenie umiejętności wychowawczych nauczycieli i wychowawców, a także umiejętności rozpoznawania symptomów krzywdzenia dzieci oraz podejmowania interwencji w przypadku podejrzenia ich krzywdzenia,
6. prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków i substancji psychoaktywnych oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej,
7. indywidualne konsultacje wychowawców z pedagogiem i psychologiem szkolnym,
8. ścisła współpraca specjalistów szkolnych z nauczycielami i wychowawcami w rozwiązywaniu bieżących trudności,
9. korzystanie z projektów miejskich i innych (np. *Miej to z głowy*”, Wrocław na językach świata, Wielokultury)

VIII. Zalecenia dotyczące organizacji i sposobu realizacji programu wychowawczo – profilaktycznego

Działania profilaktyczne obejmują wszystkich uczniów klas I–VIII, a metody i formy pracy są dostosowane do ich potrzeb i możliwości oraz wniosków wynikających z bieżącej diagnozy problemów występujących w środowisku szkolnym. Uczniowie z grupy podwyższonego ryzyka mogą za zgodą rodziców uczestniczyć w specjalistycznych zajęciach organizowanych przez szkołę w miarę posiadanych lub pozyskiwanych środków. Pracownicy szkoły będą się starać o włączanie rodziców do oddziaływań wychowawczo - profilaktycznych prowadzonych przez szkołę poprzez informowanie ich o treściach przekazywanych uczniom oraz dostrzeganych zagrożeniach.

Metody i formy pracy:

1. Program realizowany będzie metodami aktywizującymi na podstawie zasady odwoływania się do doświadczeń uczniów i ich wiedzy poprzez: prace plastyczne, wiersze, piosenki, teksty literackie, gry i zabawy, inscenizacje, dramy, dyskusje i debaty, linię czasu, drzewko decyzyjne, mapy mentalne, burzę mózgów, burzę pytań.
2. Stałe prezentacje i utrwalanie zachowań prozdrowotnych – prace plastyczne, literackie, muzyczne i multimedialne uczniów.
3. Spektakle edukacyjne.
4. Organizacja stałych imprez rekreacyjnych i zajęć umożliwiających prezentacje swoich uzdolnień i możliwości
5. Wycieczki, rajdy, zajęcia sportowe, doroczne święto szkoły, święta i imprezy szkolne, np.: Piknik Rodzinny, Kiermasz, Festyn.
6. Programy profilaktyczne.
7. Spotkania z przedstawicielami instytucji wspierających szkołę i specjalistami szkolnymi.

Odpowiedzialni za realizację :

Program realizowany przez wszystkich nauczycieli i wychowawców świetlicy przy współpracy z pedagogiem, psychologiem i pielęgniarką, z pomocą instytucji wspierających szkołę takich jak: Policja, MOPS, Straż Miejska, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, Pracownia Promocji Zdrowia Psychicznego Pro-M Instytutu Psychiatrii i Neurologii, organizacje pozarządowe.

Plan realizacji programu wychowawczo - profilaktycznego zawiera przewidywane zadania, osoby odpowiedzialne za przeprowadzenie zajęć, przykładowe sposoby realizacji oraz wyszczególnia klasy, w których powinny odbyć się dane zajęcia. Propozycje te mają za zadanie być pomocą dla nauczyciela, wskazywać i proponować, jednak najważniejsze pozostaje, aby program dostosować do bieżących potrzeb klasy i wychowawcy.

IX. Ewaluacja programu wychowawczo – profilaktycznego szkoły

Celem ewaluacji jest

- a) uzyskanie informacji, które pozwolą ocenić przydatność, efektywność i skuteczność zaplanowanych działań zawartych w programie;
- b) dokonanie na ich podstawie modyfikacji podejmowanych czynności;
- c) podniesienie jakości pracy szkoły w zakresie wychowania i profilaktyki.

Podstawą modyfikacji programu wychowawczo – profilaktycznego będą dane wynikające z

- a) obserwacji zachowania uczniów na co dzień;
- b) obserwacji jakości pracy i stopnia zaangażowania uczniów;

- c) analizy zapisów w dokumentacji wychowawców, nauczycieli i innych pracowników szkoły;
- d) analizy opracowań ankiet skierowanych do nauczycieli, uczniów, rodziców, pozostałych pracowników szkoły;
- e) informacji zwrotnych pochodzących z rozmów z uczniami, rodzicami, nauczycielami i innymi pracownikami szkoły.

Wnioski będą przedstawiane przez pedagoga szkolnego podczas posiedzenia rady pedagogicznej kończącego rok szkolny.

Wyniki ewaluacji zostaną podane do wiadomości pracowników szkoły, rodziców i uczniów.